

dr hab. Krzysztof Nerlicki, prof. US
Uniwersytet Szczeciński
Wydział Filologiczny
Instytut Filologii Germańskiej

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Anny Sulikowskiej
w postępowaniu habilitacyjnym, sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami,
na podstawie przedłożonej dokumentacji**

1. Sylwetka Habilitantki

Pani doktor Anna Sulikowska ukończyła studia magisterskie na Uniwersytecie Szczecińskim, na kierunku filologia germańska, specjalizacja nauczycielska, w roku 1999. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała w roku 2007 na podstawie przedłożonej rozprawy *Gedachtnisstützende Lernstrategien im Fremdsprachenlernprozess*, napisanej pod opieką naukową prof. dr. hab. Mariana Szczodrowskiego (Uniwersytet Gdański) i obronioną na wspomnianym Uniwersytecie.

Praca zawodowa Habilitantki jest przede wszystkim związana z Uniwersytetem Szczecińskim. W Instytucie Filologii Germańskiej US dr Sulikowska była zatrudniona w latach 2007-2008 na stanowisku asystenta, a od roku 2008 pracuje na stanowisku adiunkta. W latach 2005-2013 wykładała także w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu.

2. Ocena dorobku naukowego

2.1 Ocena ogólna

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzam, że dr Sulikowska jest na płaszczyźnie naukowej bardzo aktywną językoznawczynią. Świadczy o tym jej dorobek, na który składają się 2 monografie (jedna z nich podlega ocenie w przedmiotowym postępowaniu), 3 współautorstwa monografii wieloautorских pod redakcją, 18 artykułów opublikowanych w czasopiśmie i 12 rozdziałów w monografiach wieloautorских. Ponadto Habilitantka wzięła czynny udział w 11 konferencjach. Uczestniczyła także w projekcie badawczym *Frazeologizmy w słownikach polsko-niemieckich i niemiecko-polskich. Elektroniczny bilingwalny słownik frazeologizmów jako baza danych MySQL*, pod kierownictwem prof. dr.

hab. Ryszarda Lipczuka. Czynnie opracowuje *Niemiecko-polski słownik frazeologizmów online* (www.frazeologizmy.univ.szczecin.pl). Brała także udział w przygotowaniu wniosków grantowych (1 – własny i 1 – zespołowy), które wprawdzie nie uzyskały akceptacji w Narodowym Centrum Nauki, należy jednak docenić starania Habilitantki i zespołu badawczego, do którego należy.

Trzeba w tym miejscu zauważyć, że praca naukowa Habilitantki jest bardzo systematyczna. W każdym roku wydaje przynajmniej jeden, najczęściej jednak więcej artykułów naukowych. Dr Sulikowska potrafi pracować zespołowo, o czym świadczą jeden z Jej artykułów wydanych z dr hab. Jolantą Ignatowicz-Skowrońską, prof. US – językoznawczynią w zakresie języka polskiego oraz wspomniane już redakcje monografii wieloautorskich.

W latach 2018 i 2019 Habilitantka przeprowadziła kilkudniowe kwerendy badawcze na Uniwersytecie w Greifswaldzie.

Jest członkinią Europejskiego Stowarzyszenia Frazeologicznego EUROPHRAS.

Za osiągnięcia naukowe otrzymała indywidualną nagrodę II stopnia Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego.

Prowadzony przez Habilitantkę i prof. Mariosa Chrissou z Uniwersytetu Narodowego w Atenach projekt badawczy na temat konceptualizacji DUMY w języku niemieckim, greckim i polskim potwierdza fakt, że działalność badawcza dr Sulikowskiej jest także ukierunkowana międzynarodowo, co należy szczególnie wyróżnić.

2.2. Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego, będącego podstawą do oceny w przewodzie habilitacyjnym

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (wraz z późniejszymi zmianami), Habilitantka przedstawiła do oceny monografię napisaną w języku niemieckim *Kognitive Aspekte der Phraseologie. Konstituierung der Bedeutung von Phraseologismen aus der Perspektive der Kognitiven Linguistik*. Książkę opublikowano w wydawnictwie Peter Lang (Frankfurt nad Menem, 2019).

2.2.1. Uwagi wstępne

Tytuł przedłożonej do oceny monografii wyraźnie zarysowuje zainteresowania badawcze Autorki na polu frazeologii, z punktem odniesienia do lingwistyki kognitywnej. Tak przyjęta perspektywa sprawia, że tradycyjne badania frazeologizmów, dotyczące na przykład ich znaczeń, są ściśle powiązane z ich użyciem. Oczywiście, nie jest to w językoznawstwie rzecz

nowa (por. klasyczne teorie znaczenia – np. Wittgensteina), jednak lingwistyka kognitywna sięga jeszcze dalej, wskazując na to, że znaczenia przypisywane strukturom językowym są wypadkową wielu czynników, m.in. indywidualnych i zbiorowych doświadczeń ludzkich, emocji, kontekstów etc. Te czynniki leżą u podstaw konceptualizacji, a w konsekwencji – znaczeń przypisywanych znakom (także językowym). Podjęta przez Habilitantkę próba zrekonstruowania tych złożonych procesów zasługuje na pozytywną ocenę, ponieważ podstawą tej analizy są dane korpusowe, które, jak Autorka trafnie w wielu miejscach wykazuje, pozwalają na wskazanie większej liczby znaczeń przypisywanych badanym frazeologizmom niż te, które znajdują się w słownikach ogólnych i specjalistycznych. Już w tym miejscu można zaznaczyć i docenić stosowany charakter badań Habilitantki i ich wymierne efekty, które podkreślają silną potrzebę prowadzenia badań korpusowych w leksykografii, a w odniesieniu do tej pracy – we frazeografii. Postulat wprowadzić nie jest nowy, ale szczególnie ważny w dobie opracowywania coraz większej liczby słowników elektronicznych, w których tradycyjne ograniczenia słowników papierowych nie odgrywają żadnej roli.

Przedłożona rozprawa habilitacyjna liczy 571 stron. Tworzą ją trzy rozdziały teoretyczne (1-3), rozdział empiryczny (4), podsumowanie, załączniki, wykazy schematów i tabel, bibliografia oraz indeks terminów.

2.2.2. Ocena części teoretycznej

Trzy rozdziały teoretyczne noszą następujące tytuły: *Phraseologie und Phraseologismen* (rozdział 1), *Kognitive Linguistik: Entwicklung, Grundvoraussetzungen, Ansätze* (rozdział 2), *Semantische Besonderheiten der Idiome aus kognitiver Perspektive* (rozdział 3). Całość materiału obejmuje ponad 220 stron. Dla Czytelnika, który nie jest obeznany z problemami podejmowanymi szczególnie w rozdziale pierwszym i drugim, lektura wielu treści w tych częściach jest dobrą podstawą do zrozumienia dalszych wywodów, analiz i wniosków Autorki. Dla Czytelnika, który oczekuje ścisłej, syntetycznie ujętej podstawy teoretycznej, bezpośrednio związanej z częścią empiryczną, szczególnie drugi rozdział poświęcony lingwistyce kognitywnej jest zbyt obszerny. Można w tym miejscu polemizować z Habilitantką, czy dla zrozumienia jej celu badawczego i osiągniętych wyników, potrzebny jest obszerny punkt 2.1.4. *Grammatik und Lexikon* wraz z modelami zaczerpniętymi z literatury przedmiotu. Podobnie rzecz się ma z podpunktem 2.2.2. *Repräsentationstheorien*, w którym dr Sulikowska w bardzo wyczerpujący sposób przedstawia teorie reprezentacji mentalnych, popierając je modelami z literatury przedmiotu, Czytelnik oczekiwałby jednak tylko pewnej

syntezy dotychczasowych dociekań innych autorów i bezpośredniego nawiązania do projektu badawczego Habilitantki.

Autorka w pewnym sensie potwierdza powyższe uwagi, pisząc w autoreferacie, że „zasadniczą część rozprawy ze względu na wagę tematu (...) stanowi podrozdział *Metafora i metonimia jako procesy kognitywne*”. Jest to podrozdział 2.3 (od str. 121). Lektura tego podrozdziału pozwala zrozumieć, jak w ujęciu kognitywnym postrzegane są metafory i metonimie, a także leżące pomiędzy nimi i nie dające się łatwo zakwalifikować metaftonimie. Habilitantka w przejrzysty sposób przedstawia czynniki różnicujące, opisuje poszczególne kwalifikacje. Nie unika też wskazania na kwestie dyskusyjne. Autorka już w tytule tego podrozdziału (*Metapher und Metonymie*) zaznacza z perspektywy kognitywnej, że rozumie metafory jako procesy kognitywne. Myślę, że ze względu na pewną niedookreśloność tych terminów w literaturze przedmiotu, używa też w pracy określenia *Mechanismus* lub w liczbie mnogiej *Mechanismen* (por. zapis np. na str. 127: *Die konzeptuelle Metapher wird somit als ein sich auf der konzeptuellen Ebene vollziehender Prozess/Mechanismus angesehen*). W autoreferacie pojawia się także termin *struktura*. W tym miejscu oczekiwałbym jako czytelnik jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy metafory są procesami kognitywnymi czy wynikami procesów kognitywnych? Jakie miejsce w tej hierarchii terminologicznej zajmuje określenie *metaforyzacja*?

W rozdziale trzecim (*Semantische Besonderheiten der Idiome aus kognitiver Perspektive*) dr Sulikowska dyskutuje semantyczne aspekty frazeologii. Zwraca uwagę m.in. na dualność znaczeń przypisywanych frazeologizmom: znaczenia literalne i frazeologiczne. Swoje spostrzeżenia Habilitantka ogranicza do idiomów, w których – jak przytacza za Burgerem (2010: 63) – znaczenia literalne i frazeologiczne występują w stosunku rozłącznym, tzn. nie występują w tych samych kontekstach. Szeroko dyskutowana jest w tej części pracy problematyka idiomatyczności, motywacji i obrazowości idiomów. W tym ostatnim przypadku Habilitantka podejmuje dyskusję nad obrazami mentalnymi, omawiając hipotezy Gibbs/O'Brien, zespołu Glucksberga, Dobrovolskiego/Piirainen. Rozdział kończy ekskurs dotyczący lingwistyki korpusowej.

Konkluzja cząstkowa: Część teoretyczna pracy jest właściwie ustrukturyzowana, choć Habilitantka mogła w niektórych miejscach (szczególnie w rozdziale drugim) dokonać bardziej syntetycznego odniesienia do referowanych problemów.

2.2.3. Ocena części zawierającej badania własne Autorki

Część badawcza znajduje się w rozdziale czwartym, który w strukturze zawiera dwie części: opis korpusu i metody badawczej oraz analizę idiomów wyekscerpowanych do badania. Już na wstępie części metodycznej Habilitantka sytuuje badania na płaszczyźnie onomazjologiczno-semazjologicznej. Także w tym miejscu niepotrzebne są, wprawdzie krótkie, ale chyba w pracy habilitacyjnej zbędne ekskursy o tym, czym zajmują się onomazjologia i semazjologia (por. str. 254).

Dr Sulikowska w bardzo jasny sposób przedstawia zamysł i cele badania. Z dostępnych opracowań leksykograficznych Habilitantka wyekscerpowwała idiomy (wyłączyła z analizy jednostki nieidiomatyczne, frazeologizmy eliptyczne, frazeologizmy jednowyrazowe), którym przypisywane są znaczenia wyrażające *trudności* i *trudne położenie* (oryg. *Schwierigkeit/schwierige Lage*). Według danych na str. 257 ich łączna liczba wynosi 206.

W pierwszym kroku Autorka wyodrębnia podstawowe metafory konceptualne, które leżą u podstaw idiomów odnoszących się do *trudności* i *trudnego położenia*. Trafnie Habilitantka pokazuje hierarchiczny układ metafor, np. ŻYCIE TO DROGA, TRUDNOŚCI TO PRZESZKODY W RUCHU DO PRZODU, z licznymi podgrupami: TRUDNOŚCI TO UKSZTAŁTOWANIE TERENU, TRUDNOŚCI TO BARIERY BLOKUJĄCE PRZEJŚCIE, TRUDNOŚCI TO NIEPEWNY GRUNT. Są to metafory, które dominują w konceptualizacji *trudności* i *trudnego położenia*. Wśród metafor o mniejszym stopniu frekwencyjności Autorka wymienia np. TRUDNOŚCI TO NIENADAJĄCE SIĘ DO SPOŻYCIA JEDZENIE, TRUDNOŚCI TO BRAK POWIETRZA, TRUDNOŚCI TO GORĄCO/UPAŁ, TRUDNOŚCI TO ZŁA POGODA, TRUDNOŚCI TO PRZEGRANA GRA. Z ustaleń dr Sulikowskiej wynika, że w przypadku 31 idiomów nie można ich jednoznacznie przyporządkować do wymienionych grup metafor. Autorka zaznacza, że u ich podstaw leżą inne metafory, jednak ze względu na ich jednostkowy charakter nie poddaje tego materiału dalszej analizie.

W kolejnym kroku szczegółowej analizie semantyczno-kognitywnej Habilitantka poddała wybrane idiomy z dwóch wymienionych wyżej grup metafor: a) ŻYCIE TO DROGA (z łańcuchem innych podgrup metafor: TRUDNOŚCI TO PRZESZKODY NA DRODZE: NIEPEWNY GRUNT, OBSTRUKCJE PROWADZĄCE DO UPADKU IDĄCEGO; TRUDNOŚCI TO OBCIĄŻENIE; TRUDNOŚCI TO OGRANICZENIA W PORUSZANIU SIĘ) oraz b) TRUDNOŚCI TO NIENADAJĄCE SIĘ DO SPOŻYCIA JEDZENIE. U podstaw dociekań leży główne pytanie stawiane w tej rozprawie: Jak wyglądają procesy konstytuowania się znaczeń przypisywanych wspomnianym grupom idiomów w kontekście wymienionych metafor, biorąc pod uwagę fakt, że poświadczenia korpusowe w różny sposób egzemplifikują opis *trudności/trudnego położenia*, a przede wszystkim poświadczają pewne leksykograficzne zawężenie w opisach tych znaczeń?

Dzięki jasnym opisom metody analizy i sposobom referowania wyników (także graficznie) czytelnik nie ma trudności w zrozumieniu toku myślowego Badaczki, choć nie ukrywam, że dość złożona numeracja poszczególnych przykładów (czasem siedmiopunktowa – np. 4.2.2.1.1.1.1.), wymaga w trakcie lektury pracy dużego wysiłku. Habilitantka z należytą starannością eksplikuje leżące u podstaw poszczególnych konceptualizacji derywacje metaforyczne, metonimiczne i metafonimiczne. Poszczególne profile użycia (w oryginale *Verwendungsprofile*) Autorka dzieli na mniejsze jednostki semantyczne – wzorce użycia (w oryginale *Verwendungsmuster*). Każda z omawianych grup idiomów mieszczących się w danej grupie konceptualizacji jest rzeczowo podsumowana. Drobną wątpliwość budzi fakt, że w tytułach punktów 4.2.2.1.2.3., 4.2.2.1.3.3. Autorka używa terminu *frazologizmy*, choć stara się w całej części empirycznej ograniczyć aparat terminologiczny do określenia *idiomy*.

W ostatniej części rozdziału praktycznego Habilitantka rozważa idiomy, których podstawą konceptualną jest metafora TRUDNOŚCI TO NIENADAJĄCE SIĘ DO SPOŻYCIA JEDZENIE. Samo sformułowanie nazwy tej metafory może być po części mylące, szczególnie w jej przełożeniu na język polski. Ujawnia się to przy analizie na przykład idiomu *eine harte Nuss* (*twardy orzech [do zgryzienia]*): Jest to raczej jedzenie (może lepsza byłaby nazwa *pokarm*), które przed spożyciem wymaga wysiłku, pokonania trudności, niekoniecznie natomiast jest „jedzeniem nienadającym się do spożycia”. Pewien problem w ramach tego rozdziału sprawia też idiom *ein dicker Brocken*, przynajmniej w jednym z jego znaczeń. W pierwszym profilu użycia (pytanie, dlaczego Autorka umieszcza go jako pierwszy, jeśli w korpusie znalazła 7 poświadczeń użycia, a w przypadku profilu trzeciego „große finanzielle Belastung innerhalb eines Systems” [‘duże obciążenie finansowe w ramach jakiegoś systemu’] – 11 poświadczeń) dr Sulikowska wykazuje następujące znaczenie idiomu „ein ertragreiches Geschäft; etwas, was finanziellen Gewinn bringt” (‘intratny interes, coś, co przynosi zyski finansowe’). To znaczenie nie wskazuje na *trudności/trudne położenie*. Trudno więc zrozumieć, w jaki sposób miałyby ono podlegać metaforze TRUDNOŚCI TO NIENADAJĄCE SIĘ DO SPOŻYCIA JEDZENIE, a taki jest tytuł tego podpunktu.

Konkluzja częściowa: Przedstawiona analiza materiału empirycznego, wnikliwość opisów i wyciągnięte wnioski świadczą o przemyślanej koncepcji badania, która przekonuje i poszerza wiedzę zainteresowanego czytelnika.

Konkluzja całościowa: Przedstawiona monografia jako podstawowe osiągnięcie podlegające ocenie w postępowaniu habilitacyjnym dowodzi, że dr Sulikowska jest bardzo dojrzałą

Badaczką. Książka świadczy o bardzo wysokim potencjale naukowym Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego. Jak już wcześniej wspomniałem, przedstawione wyniki badań mają interdyscyplinarne zastosowanie, ponieważ można je także wykorzystać w leksykografii, dydaktyce nauczania języka niemieckiego jako obcego etc. Język pracy jest bardzo dobry, bibliografię sporządzono poprawnie, dużą pomoc w korzystaniu z monografii stanowi indeks rzeczowy. Dostrzegłem kilka niewielkich usterek edycyjnych: np. w kolejności alfabetycznej na str. 522 (autor Chrissou, Marios powinien znaleźć się w wykazie po Chomsky, Noam), literówki na str. 547 w nazwie czasopisma *Studia Germanica Posnanensia* (nie: *Studia Germania Posnanensia*).

2.3. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych wskazanych przez Habilitantkę

W przedmiotowym postępowaniu dr Sulikowska złożyła do oceny 17 artykułów i rozdziałów opublikowanych w czasopismach naukowych i monografiach wieloautorskich (z łącznej liczby 30). Zasadniczą część stanowią prace z następujących obszarów badawczych:

a) frazeologii ogólnej (1 artykuł naukowy, 1 rozdział w monografii wieloautorskiej)

W jednym z tekstów, które Autorka przygotowała wspólnie z dr hab. Jolantą Ignatowicz-Skowrońską, prof. US, przedstawiono rozwój i główne problemy badawcze frazeologii polskiej i niemieckiej. Pracę opublikowano w czasopiśmie internetowym *Linguistik online* (nr 74, ss. 33-55), co pozwala szerszemu gronu naukowców, w wymiarze międzynarodowym, zapoznanie się z tą problematyką.

b) metaleksykografii i frazeografii (2 artykuły naukowe, 1 rozdział w monografii wieloautorskiej)

W tekstach przedłożonych w tej grupie osiągnięć naukowych Autorka podejmuje m.in. problem ustalenia kryteriów doboru związków frazeologicznych w słownikach adresowanych do uczących się języka niemieckiego. Uwzględnia przy tym minimum frazeologiczne opracowane dla potrzeb nauczania języka niemieckiego jako obcego.

c) lingwistyki korpusowej i frazeografii (2 artykuły naukowe, 1 rozdział w monografii wieloautorskiej)

Prace opublikowane w tej grupie osiągnięć pokazują rozwój celów badawczych Habilitantki, które zostały zrealizowane w ocenianej monografii habilitacyjnej. Teksty z tej grupy to głównie studia przypadków, pokazujące na wybranych idiomach, że słowniki nie podają

wszystkich znaczeń przypisywanych danym idiomom. Dowodzi temu analiza przykładów korpusowych. Autorka udowadnia także, że mimo podobnych lub niejednokrotnie identycznych definicji frazeologizmów w słownikach nie zawsze można mówić o ekwiwalencji intralingwalnej, a tym bardziej interlingwalnej. Habilitantka pokazuje to na przykładzie idiomu *ein heißes Pflaster* i przypisywanego mu odpowiednika *grząski teren*. Z recenzyjnego obowiązku zwracam uwagę, że w omawianym tekście *Zwischen Phraseologie und Sprachgebrauch. Das Idiom 'ein heißes Pflaster' im Wörterbuch und im Usus* pojawia się literówka w nazwie polskiej wyszukiwarki korpusowej (właściwa nazwa to PELCRA, nie PELACRA, por. s. 278). Ponadto na pierwszej stronie artykułu (s. 271) Autorka pisze: „(...) tauchen in diesem Kontext Begriffe wie semantische Potenzen (...), semantischer Mehrwert (...) der Phraseologismen auf“. To nie są *Begriffe*, tylko *Termini*. To uchybienie w żadnym wypadku nie umniejsza wartości naukowych podjętej dyskusji.

d) lingwistyki kognitywnej (3 rozdziały w monografiach wieloautorskich)

W tej grupie prac naukowych dr Sulikowska referuje podstawowe założenia lingwistyki kognitywnej w odniesieniu do procesów akwizycji języka, powstawania konceptów i znaczeń. Na szczególną uwagę zasługuje tekst o konceptualizacji depresji przez osoby dotknięte tą chorobą.

e) kognitywnych i semantycznych aspektów frazeologii (4 artykuły naukowe)

Prace przedłożone w tej grupie tematycznej są poświęcone przede wszystkim motywacji frazeologizmów i ich obrazom mentalnym. U podstaw dyskusji leżą m.in. teoria metafor konceptualnych Lakoffa i Johnsona oraz teoria leksykonu obrazowego Dobrovol'skiego i Piirainen. Szczególna rola przy powstawaniu znaczeń przypada obrazom mentalnym i to one, jak słusznie zauważa Habilitantka, mają niejednokrotnie decydujący wpływ na niuanse znaczeniowe, które nie zawsze w dostateczny sposób są eksplikowane w opracowaniach leksykograficznych. Habilitantka zwraca w pracach uwagę na to, że znaczenia przypisywane frazeologizmom (szczególnie w przypadku zmian znaczeń lub ich ekstensji) powstają jako wypadkowa znaczeń literalnych i znaczeń frazeologicznych. Także w tym miejscu, dotyczy to tekstu *Zur Rolle der Bildhaftigkeit in der Konstituierung der Semantik von Idiomen*, pojawia się wspomniany już wyżej błąd użycia leksemu *Begriff*.

f) dydaktyki nauczania oraz akwizycji języków obcych (1 artykuł naukowy, 1 rozdział w monografii wieloautorskiej)

Prace z tej grupy badań naukowych Habilitantki są pokłosiem jej zainteresowań badawczych przed uzyskaniem stopnia doktora. W centrum zainteresowań znajduje się przede wszystkim problematyka strategii uczenia się języków obcych. Nie bez znaczenia jest także popularyzowanie przez dr Sulikowską wyników badań naukowych i dyskutowanych teorii – Badaczka czyni to w artykule *Gramatyka – uczyć czy nie? Rola instrukcji formalnej w świetle wybranych teorii akwizycji języka obcego*, który opublikowała w czasopiśmie dla nauczycieli „Języki obce w szkole”.

3. Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej Habilitantki

Dr Sulikowska jako pracownik naukowo-badawczy Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego dała się poznać jako bardzo aktywna osoba zarówno na płaszczyźnie dydaktycznej, jak i organizacyjnej. W ankietach przeprowadzanych wśród studentów uzyskuje zawsze bardzo wysokie oceny. Powierzone jej obowiązki spełnia bardzo sumiennie. Oprócz zajęć dydaktycznych Habilitantka jest zaangażowana w prace Kierunkowego Zespołu do Spraw Jakości i Programów Kształcenia, odpowiada głównie za merytoryczną stronę zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego.

Dr Sulikowska czynnie uczestniczyła w organizowaniu dwóch konferencji naukowych, obchodów 30-lecia Germanistyki Szczecińskiej, Festiwalu Nauki na Wydziale Filologicznym US. Była członkinią komisji w Wojewódzkim Konkursie Języka Niemieckiego organizowanym przez Wydział Filologiczny US.

Kompetencje dr Sulikowskiej są doceniane także poza jej macierzystą Uczelnią. W latach 2014-2016 była powoływana przez OKE w Poznaniu do pełnienia funkcji obserwatora zewnętrznego egzaminów maturalnych. Wspomagała też komisje zewnętrzne w organizowaniu konkursów języka niemieckiego.

Liczne są wystąpienia Habilitantki popularyzujące wiedzę. Ich wyrazem są warsztaty organizowane dla uczniów szczecińskich szkół (np. o strategiach i technikach uczenia się słownictwa obcojęzycznego, o uczeniu się niemieckich rodzajników), wystąpienia w trakcie Festiwalu Nauki (np. o mnemotechnikach i ich wykorzystaniu na lekcjach języka obcego).

W czasopiśmie niemieckim „Wortspiegel”, skierowanym do pedagogów, logopedów, nauczycieli i rodziców, ukazał się jej artykuł o strategiach uczenia się.

4. Konkluzja

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, szczególnie monografii wskazanej jako główne osiągnięcie w postępowaniu habilitacyjnym, stwierdzam, że dr Sulikowska jest dojrzałą Badaczką, której dorobek, w myśl przepisów ustawowych, ma znaczny wkład w rozwój nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo. Dotychczasowy przebieg jej kariery naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej świadczy o sumienności, rzetelności i dociekliwości badawczej Kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Jej otwartość i życzliwość w stosunku do współpracowników oraz studentów na pewno będą w wymierny sposób przekładać się na jakość jej pracy, szczególnie w kształceniu magistrantów i doktorantów.

W związku z powyższym stwierdzam, że dr Anna Sulikowska spełnia wymogi obowiązującej Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 (z późniejszymi zmianami) i wnoszę o jej dopuszczenie do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Szczecin, 11.07.2019

